

Sunne
kommun

Styrdokument

Kontrollplan för offentlig kontroll av livsmedel enligt livsmedelslagen (2006:804) 2026–2028

SUNNE | VÄRMLAND

Dokumenttyp	Plan
Diarienummer	MBN/2025:65
Beslutad av	MBN 2026-01-19, § 3
Reviderad av	
Dokumentansvarig	Enhetschef Miljö- och byggenheten

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning.....	5
2. Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan	5
3. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	5
3.1.1 Riskbaserad och likvärdig kontroll	7
3.1.2 Verkningsfull kontroll.....	8
3.1.3 Beredskap och Agenda 2030	10
4. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	14
4.1 Behörig central myndighet	14
4.2 Behörig myndighet för kontrollen	14
4.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna.....	14
4.4 Ansvarsfördelning inom miljö- och bygglovsnämnden	14
4.5 Opartiskhet på alla nivåer	15
5. Samordning	15
5.1 Samordning mellan behöriga myndigheter	15
5.2 Samordning inom behöriga myndigheter	16
6. Befogenheter och resurser för kontrollen.....	16
6.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	16
6.2 Resursbehov, tillgänglig personal och utrustning.....	16
6.3 Konsekvenser vid bristande resurser	17
6.4 Finansiering av kontrollen.....	17
6.5 Kompetenskrav och utbildning	18
7. Organisation och utförande av kontrollen	18
7.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt	18
7.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll	19
7.2.1.....	19
7.2.2 Planerad kontroll	20
7.3 Rutiner för utförande av kontroll	22
7.3.1 Kontroll av nyregistrerade anläggningar	22
7.3.2 Uppföljande kontroll vid konstaterade avvikelser	23
7.3.3 Kontroll och utredning i samband med misstanke om avvikelser	23
7.3.4 Rutiner för utförande av kontroll	24
7.4 Provtagning och analys	24

7.5 Rapportering av kontrollresultat.....	24
7.6 Öppenhet i kontrollen.....	24
8. Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	25
9. Uppföljning och utvärdering av kontrollen	25
9.1 Uppföljning.....	25
9.2 Revision.....	26
9.3 Utvärdering	26
9.4 Beredskap.....	26

1. Sammanfattning

Kontrollplanen är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls. Kraven finns bland annat i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Under perioden 2026–2028 kommer miljö- och bygglovsnämnden i Sunne kommun fortsatt att kontrollera livsmedelsanläggningarna i kommunen. Det beräknas ske cirka 20 kontroller per år för nyregistrerade anläggningar.

För livsmedelskontrollen har Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket valt ut fyra gemensamma fokusområden för myndigheternas arbete som ska gälla under 2026–2029

- riskbaserad och likvärdig kontroll
- verkningsfull kontroll
- beredskap och
- spårbarhet

Under åren kommer kontrollen ha särskilt fokus mot de fyra fokusområdena med koppling till Agenda 2030. Kontrollplanen gäller för tre år men kommer revideras inför varje nytt verksamhetsår.

2. Nationell kontrollplan för livsmedelskedjan

I Sveriges fleråriga nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen i hela livsmedelskedjan är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Där finns även övergripande mål som är gemensamma för alla myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll i livsmedelskedjan samt fokusområden inom lagstiftningens olika områden och aktiviteter för att nå målen.

Kontrollplanen finns på [Livsmedelsverket, NKP-webben](#).

3. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Inför målperioden 2026–2029 har Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket tagit fram en gemensam målstruktur för kontrollen inom livsmedelskedjan och tillsynen enligt miljöbalken. Den nya strukturen ersätter tidigare operativa mål. Under målperioden ligger fokus för kontrollen på fyra områden: riskbaserad och likvärdig kontroll, verkningsfull kontroll, spårbarhet samt beredskap.

Vart fjärde år tas prioriteringar fram för vilken kontroll som ska genomföras inom livsmedelskedjan. Tidigare har detta gjorts i form av operativa mål, men inför målperioden 2026–2029

har Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket gemensamt kommit överens om en ny målstruktur, som gäller både den nationella kontrollplanen (NKP) och den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.

Det nya tillvägagångssättet innebär att det inom varje kontrollområde först fastställs fokusområden, med utgångspunkt i lagstiftning, tillsynsbehov, tidigare erfarenheter och framtida utmaningar. Därefter formuleras mål och indikatorer, följt av konkreta aktiviteter för att uppnå målen.

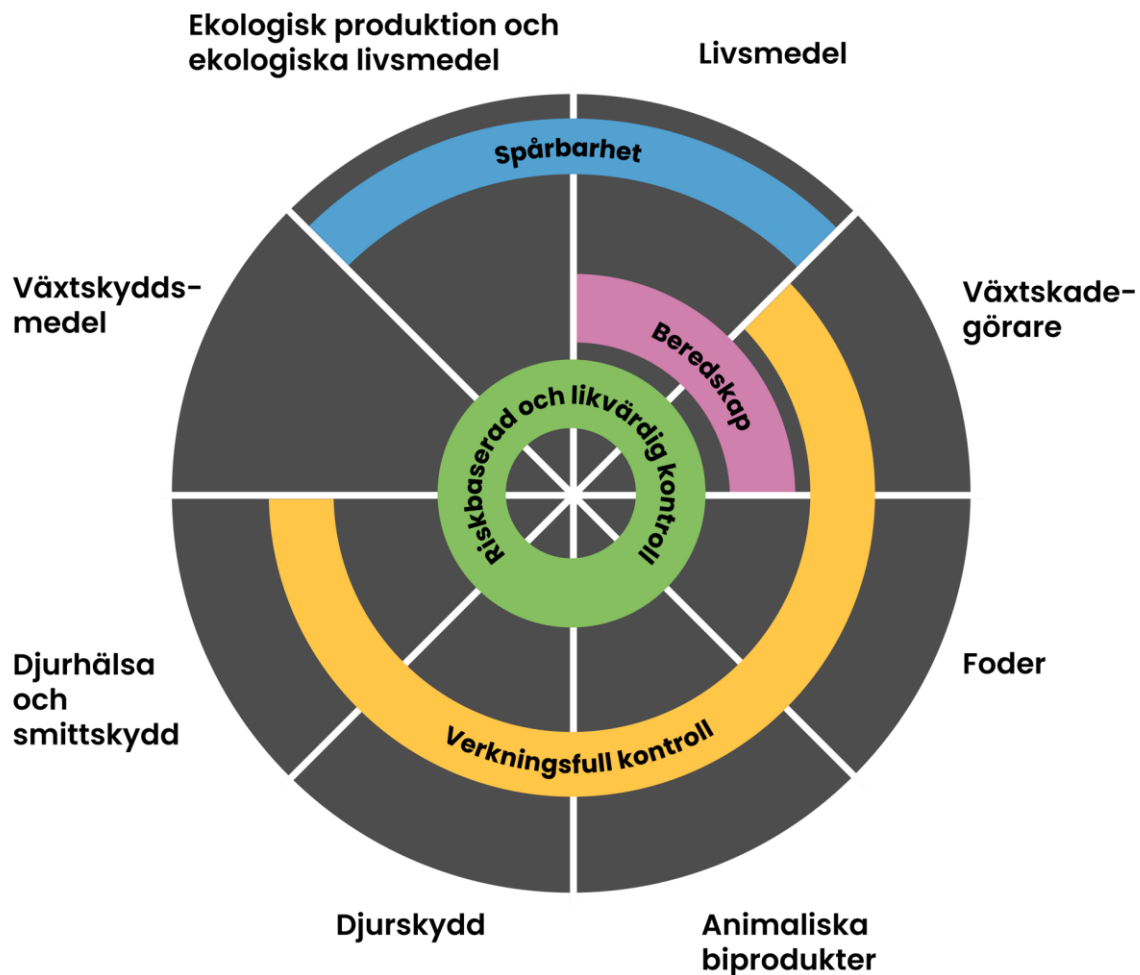
Det finns åtta kontrollområden inom livsmedelskedjan som omfattas av målperioden 2026–2029: livsmedel, växtskyddsmedel, växtskadegörare, djurskydd, foder, djurhälsa, animaliska biprodukter (ABP) samt ekologisk produktion och ekologiska livsmedel.

Fokusområden

För perioden 2026–2029 har Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket valt ut fyra gemensamma fokusområden för myndigheternas arbete:

- Riskbaserad och likvärdig kontroll
- Verkningsfull kontroll
- Beredskap
- Spårbarhet.

Varje kontrollområde berörs av ett eller flera fokusområden – men inte alla kontrollområden omfattas av alla fyra fokusområden. Figuren nedan visar vilka kontrollområden som berörs av vilka fokusområden.

Källa: Livsmedelsverket – Fokusområden 2026-2029.

Varje kontrollområde berörs av ett eller flera fokusområden, vilket illustreras i figuren.

3.1.1 Riskbaserad och likvärdig kontroll

En riskbaserad och likvärdig kontroll är en grundpelare i EU:s kontrollförordning och avgörande för att uppnå en effektiv tillsyn i livsmedelskedjan. Det är också viktigt för företagen och verksamheterna att kontrollen är riskbaserad och likvärdig. Detta för att undvika onödiga kostnader och osund konkurrens.

För att förbättra detta behöver kontrollen både prioriteras utifrån var riskerna är som störst, och utföras på ett likvärdigt sätt i hela landet, oberoende av kontrollmyndighet. Det handlar om allt från att ha uppdaterade register till att utföra kontrollen på likvärdigt sätt i hela landet. Livsmedelsverket har tagit fram indikatorer för uppföljning av kontrollen, med fokus på bland annat ledorden riskbaserad och likvärdig. I uppföljningsmodellen har bland annat spårbarhet valts ut som en indikation på om rätt saker kontrolleras, vilket är en viktig del av den riskbaserade kontrollen. Flera av indikatorerna i uppföljningsmodellen är också indikatorer för målen inom kontrollområdet livsmedel.

Fokusområdet kopplar också till Agenda 2030:

- Mål 3: Hälsa och välbefinnande – säkra livsmedel minskar sjukdomsrisk och livsmedelsburna problem.
- Mål 12; Hållbar konsumtion och produktion – effektiv och riskbaserad kontroll minskar matsvinn och främjar därmed hållbara produkter samt minskar miljöpåverkan.
- Mål 16; Fredliga och inkluderande samhällen – stärker rättssäkerhet och transparens.

3.1.2 Verkningsfull kontroll

Målet med offentlig kontroll är att den ska leda till faktiska förbättringar hos företagen och livsmedelsverksamheterna. Livsmedelsverket uppger att en verkningsfull kontroll bör vara korrekt genomförd enligt lagstiftningen men också tydlig, begriplig och ge verklig effekt. Detta ligger i linje med Agenda 2030 gällande hållbar utveckling:

- Mål 16; Fredliga och inkluderande samhällen: En effektiv kontroll stärker rättssäkerheten och ökar transparensen i livsmedelskedjan, vilket bidrar till ett mer rättvist och öppet samhälle.
- Mål 12; Hållbar konsumtion och produktion: När kontrollen fungerar väl främjas hållbara produktionsmetoder och ansvarsfull konsumtion, vilket är centralt för att minska miljöpåverkan och säkerställa långsiktig hållbarhet.

3.1.2.1 Mål 1: Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer riskbaserad

För att livsmedelskontrollen i Sverige ska bli mer riskbaserad har indikatorer för måluppföljning tagits fram. Dessa mäts per kalenderår. De kommunala kontrollmyndigheterna utför kontroll i enlighet med verksamheternas fastställda kontrollfrekvens. Varje myndighet som utfört minst 90 % av de fastställda kontrolltillfällena anses ha utfört aktiviteten.

Aktiviteten gäller

under år 2026. Aktiviteter kan tillkomma för åren 2027–2029.

3.1.2.2 Mål 2: Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer likvärdig

För att livsmedelskontrollen i Sverige ska bli mer likvärdig har indikatorer för måluppföljning tagits fram. För att ha ansetts utfört aktiviteten ligger den kommunala kontrollmyndigheten inom ± 10 procentenheter från medianvärdet, när man tittar på andel kontrollresultat för rapporteringspunkterna J03 och J08. Målet är att det ska vara ett mer likvärdigt utfall som ökar

från år till år. Det finns inga framtagna aktiviteter varken för kontrollmyndighet eller i vägledning för 2026. Det kan tillkomma för åren 2027–2029.

3.1.2.3 Mål 3: Avvikelse hanteras mer effektivt och enhetligt

Indikatorer för måluppföljning som mäts är att andel avvikelser som åtgärdas inom ett år från att de konstaterats. Målet är i dagsläget på 75 % och att detta kommer att öka över tid. Andel kontrollmyndigheter som finns inom ± 10 procentenheter från medianvärdet, när man tittar på andelen avvikelser som åtföljs av myndighetsbeslut i samband med att de konstateras. Det finns i dagsläget inga aktiviteter för kontrollmyndighet eller för kontrollvägledning. Det kan tillkomma aktiviteter för åren 2027–2029.

3.1.2.4 Spårbarhet och Agenda 2030

Kravet om spårbarhet för livsmedel gäller för alla livsmedelsföretagare och kan användas både för att spåra icke säkra livsmedel och som ett sätt att bekräfta att den information som ges om ett livsmedel är korrekt. Branschorganisationer och kontrollmyndigheter har lyft fram spårbarhet som ett område där livsmedelsinspektörer behöver stärka sin kompetens. I livsmedelskedjan är spårbarhet ett grundkrav enligt livsmedelslagstiftningen. Syftet är att säkerställa livsmedelssäkerhet och redlighet. Ett välfungerande spårbarhetssystem gör det möjligt att snabbt återkalla livsmedel som inte är säkra. Det är även ett verktyg för att kontrollera att informationen om livsmedel är korrekt.

Genom spårbarhetskontroller kan livsmedelsverksamheter upptäckas som bedriver verksamhet utan att stå under kontroll, vilket kan leda till åtgärder. Därför är det viktigt att det finns tillräcklig kunskap om denna kontrollmetod, både centralt och hos de lokala kontrollmyndigheterna. Livsmedelsverket har tagit fram indikatorer för att följa upp kontrollen, varav en särskilt fokuserar på om spårbarhetskontroller faktiskt utförs.

Spårbarhet är en grundförutsättning för att säkerställa livsmedelssäkerhet, upptäcka bedrägerier och kunna återkalla produkter vid behov. Kraven på att kunna spåra ett steg framåt och ett steg bakåt gäller alla led i livsmedelskedjan och ska alltid kunna kontrolleras. I detta fokusområde ingår också spårbarhetskontroll, vilket innebär att man spårar och kontrollerar mängden av en viss råvara, till exempel ekologisk kakao, från inköp till färdig produkt för att säkerställa att inget mer säljs än vad som faktiskt köpts in.

Under denna målperiod kommer fokus att ligga på att stärka förmågan att genomföra spårbarhets- och massbalanskontroller samt att utveckla stödet till inspektörer. Träning och erfarenhetsutbyte är viktiga delar för att nå en likvärdig kontroll inom området. Fokusområdet linjerar med Agenda 2030:

- Mål 12; Hållbar konsumtion och produktion: Genom spårbarhet kan man säkerställa att produkter uppfyller hållbarhetskrav och att resurser används ansvarsfullt.
- Mål 14 & 15; Hav och landekosystem: Spårbarhet gör det möjligt att undvika produkter som bidrar till överfiske, skogsskövling eller annan miljöförstöring.

- Mål 16; Transparens och ansvar: Ökad insyn i leverantörskedjan främjar ansvarstagande och rättssäkerhet.

3.1.2.5 Mål 1: Kontroll av spårbarhet utförs mer effektivt och ändamålsenligt som en naturlig del av kontrollen med fokus på att säkerställa livsmedelssäkerhet och konsumenters intressen

Indikatorer för måluppföljning.

Användningen av Livsmedelsverkets digitala vägledningsmaterial kopplat till spårbarhet används i ökande grad år för år. Detta utvärderas genom att sammanställa och analysera besöksstatistik för texter med information om spårbarhet på Kontrollwiki.

Andel livsmedelsanläggningar som minst en gång under de senaste fem åren kontrollerats med avseende på spårbarhet. Indikatorn finns även under fokusområdet riskbaserad och likvärdig kontroll. För kommunala kontrollmyndigheter är målet 90 %.

Kontrollvägledande aktiviteter under 2026. Livsmedelsverket sätter samman referensgrupper inom området spårbarhet med livsmedelsinspektörer från kommuner, länsstyrelser och Livsmedelsverket. Kommunala kontrollmyndigheter och länsstyrelser bjuds in till referensgrupper under året.

Livsmedelsverket följer upp om spårbarhetskontroller genomförs som en rutinmässig kontrollpunkt och utvärderar resultaten av kontrollerna i myndighetsrapporteringen. Detta görs åren 2026–2029.

Livsmedelsverket utvecklar under 2027 sitt stödmaterial om spårbarhet och spårbarhetskontroller på Kontrollwiki. Nya aktiviteter kan tillkomma 2027–2029.

Kontrollmyndigheternas aktiviteter Minst en person från varje kontrollmyndighet har under 2026 genomfört e-utbildningen ”Kontroll av bedrägliga och vilseledande ageranden” både som grundutbildning och som repetition.

Nya aktiviteter kan tillkomma 2027–2029.

3.1.3 Beredskap och Agenda 2030

Fokusområdet innebär att kontrollmyndigheterna har beredskap för allvarliga samhällsstörningar, kris och krig. Alla kontrollmyndigheter måste ha förmåga att fortsätta sitt uppdrag och agera snabbt och effektivt när situationen kräver det. Detta innebär att riskbaserad livsmedelskontroll ska kunna ske även om ordinarie resurser är begränsade eller viktiga samhällsfunktioner inte fungerar fullt ut. Grunden för kraven finns i förordning (EU) 2017/625 och Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel.

Ett av Livsmedelsverkets uppdrag är krisberedskap och civilt försvar. Genom fokusområdet kan Livsmedelsverket utveckla sitt arbete för att stötta kontrollmyndigheterna i dessa frågor. Livsmedelsverket tog under 2023 fram en utbildning om beredskap för kontrollmyndigheter i livsmedelskedjan. Fokus under perioden ligger på att fler inspektörer får tillgång till utbildning, övningar och tydliga verktyg.

Fokusområdet ”Beredskap” kopplas till Agenda 2030:

- Mål 2; Ingen hunger: Genom god beredskap kan livsmedelsförsörjningen tryggas vid kriser, vilket minskar risken för hunger och undernäring.
- Mål 3; Hälsa och välbefinnande: Beredskap för livsmedelsburna risker skyddar folkhälsan och minskar spridningen av sjukdomar.
- Mål 13; Bekämpa klimatförändringarna: Beredskap omfattar anpassning till klimatrelaterade risker och extrema väderhändelser, vilket är avgörande för ett resiliert livsmedelssystem.

3.1.3.1 Mål 1: Kontrollmyndigheterna har bättre förmåga att hantera samhällsstörningar, även under kris och krig

Indikatorer för måluppföljning är att minst en person per kontrollmyndighet har deltagit i något av Livsmedelsverkets webinarier/seminarier om beredskap i livsmedelskontrollen senast under 2026. Minst en person från varje kontrollmyndighet har senast under 2026 genomgått e-utbildningen ”Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap”.

Varje kontrollmyndighet har en beredskapsplan för livsmedelskontrollen som har uppdaterats inom de senaste 3 åren. Mäts genom formulär i myndighetsrapporteringen: ”När uppdaterade ni beredskapsplanen senast?” Pågår mellan 2026–2029 och målet är 100%.

Varje kontrollmyndighet har genomfört minst en beredskapsövning per år under åren 2026–2029. Mäts genom formulär i myndighetsrapporteringen.

Livsmedelsverket genomför under 2026 webinarier för inspektörer om beredskap som kontrollvägledande aktivitet.

Sammanställning över fokusområden, mål, aktiviteter och koppling till Agenda 2030.

Fokusområden och koppling till Agenda 2030	Mål	År	Aktivitet
Riskbaserad, verkningsfull och	Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer riskbaserad *Andel av de planerade riskbaserade kontrollerna som har utförts nationellt. Mål 90 %.	2026	De kommunala kontrollmyndigheterna utför kontroll i enlighet med verksamheternas

**likvärdig
kontroll**

*Andel av de kontrolltillfällen som fastställts för högriskverksamheter som har utförts nationellt. Mål 90 %. *Andel livsmedelsanläggningar som minst en gång under de senaste fem åren har kontrollerats med avseende på spårbarhet. Indikatorn finns även under fokusområdet Spårbarhet.

För kommunala kontrollmyndigheter och Livsmedelsverket. Mål 90 %. *Andel av de genomförda kontrollerna där området spårbarhet har kontrollerats. Indikatorn finns även under fokusområdet Spårbarhet. För länsstyrelser. Mål 90 %. *Andel av kontrollmyndigheterna som har utfört alla aktuella aktiviteter nedan under kalenderåret. Mål 100 %.

fastställda kontrollfrekvens. Varje myndighet som utfört minst 90 % av de fastställda kontrolltillfällena anses ha utfört aktiviteten. Aktiviteten gäller 2026.

Nya aktiviteter kan tillkomma.

Livsmedelskontrollen i Sverige blir mer likvärdig *Andel kontrollmyndigheter som ligger inom ± 10 procentenheter från medianvärdet, när man tittar på andel kontrollresultat för rapporteringspunkterna J03 och J08. Mål: Ökande från år till år.

Avvikelse hanteras mer effektivt och enhetligt Andel avvikelser som åtgärdas inom ett år från att de konstaterats. Mål 75 %.

Andel kontrollmyndigheter som finns inom ± 10 procentenheter från medianvärdet, när man tittar på andelen avvikelser som åtföljs av myndighetsbeslut i samband med att de konstateras.

Mål: Ökande från år till år.

**Fokusområ-
dets kopp-
ling till
Agenda 2030**

Mål 3: Hälsa och välbefinnande – säkra livsmedel minskar sjukdomsrisk.

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion – effektiv kontroll minskar matsvinn och främjar hållbara produkter.

Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen – stärker rättssäkerhet och transparens.

Beredskap

Kontrollmyndigheterna har bättre förmåga att hantera samhällsstörningar, även under kris och krig

2026

Kontrollmyndigheterna deltar i webinarier om beredskap under 2026.

Fokusområdets koppling till

Agenda 2030

Mål 2: Ingen hunger – säkerställer livsmedelsförsörjning vid kriser.

2027-
2029

Minst en person per kontrollmyndighet går e-utbildningen "Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap" under 2026.

Mål 3: Hälsa och välbefinnande – skyddar folkhälsan vid störningar.

Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna – inkluderar anpassning till klimatrelaterade risker

Kontrollmyndigheterna uppdaterar sin beredskapsplan enligt Livsmedelsverkets handbok Livsmedelskontroll vid kris och höjd beredskap. Gäller 2026–2029.

Varje kontrollmyndighet utför minst en beredskapsövning per år, under åren 2026–2029.

Spårbarhet

Kontroll av spårbarhet utförs mer effektivt och ändamålsenligt som en naturlig del av kontrollen, med fokus på att säkerställa livsmedelssäkerhet och konsumenters intressen.

2026

Minst en person från varje kontrollmyndighet har under 2026 genomfört e-utbildningen Kontroll av bedrägliga och vilseledande ageranden,

Koppling till**Agenda 2030**

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion – möjliggör hållbarhetskontroll.

Mål 14 & 15: Hav och landekosystem – säkerställer att produkter inte bidrar till överfiske eller skogsskövling. 2027–2029

Mål 16: Transparens och ansvar – ökar insyn i leverantörskedjan.

både som grundutbildning och som repetition.

Nya aktiviteter kan tillkomma.

4. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

4.1 Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är den centrala kontrollmyndigheten enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813). Förordning (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket beskriver myndighetens roll inom kontrollområdet.

4.2 Behörig myndighet för kontrollen

Enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) utförs livsmedelskontrollen i Sverige av Livsmedelsverket och lokala kommunala kontrollmyndigheter. Länsstyrelsen har ett tillsynsvägläggande ansvar i länet. I Sunne kommun ansvarar miljö- och bygglovsnämnden för livsmedelskontrollen enligt Sunne kommuns ”Reglemente för miljö- och bygglovsnämnden”, KS/2022:700, antagen av KF 2023-03-20 § 23.

4.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Ansvar för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar i Sverige fördelas enligt 23 § i Livsmedelsförordningen (2006:813). Utförligare beskrivning av Sveriges kontrollorganisation finns i Sveriges fleråriga Nationella kontrollplan.

4.4 Ansvarsfördelning inom miljö- och bygglovsnämnden

Miljö- och byggenheten ansvarar för livsmedelskontrollen inom miljö- och bygglovsnämndens ansvarsområde. Inom miljö- och byggenheten ansvarar delegerade miljö- och hälsoskyddsinspektörer samt enhetschef för kontrollen. Delegation av olika beslut beskrivs i

”Delegationsordning för miljö- och bygglovsnämnden i Sunne kommun” antagen 2015-02-11, mbn § 13, reviderad 2023-12-18 § 79.

4.5 Opartiskhet på alla nivåer

Sunne kommun tillämpar riktlinjer för mutor och jäv, se Riktlinjer om mutor och jäv för anställda och förtroendevalda KS/2020:638. Riktlinjerna syftar till att hävda både kommunens och den enskilde anställdes eller förtroendevaldes integritet, att minska risken för oriktig tjänsteutövning samt att bidra till att allmänhetens förtroende för kommunen upprätthålls.

För att säkerställa att jäv och intressekonflikter undviks för kontrollpersonal finns samverkansavtal med Torsby, Hagfors och Karlstad. Behörig myndighet ska ha förfaranden och/eller arrangemang för att säkerställa opartiskheten, kvaliteten och enhetligheten i fråga om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på alla nivåer enligt artikel 5.1b förordning (EU) 2017/625.

5. Samordning

5.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Personal inom livsmedelskontrollen i Sunne kommun deltar vid länsträffar för livsmedelsinspektörer. Träffarna arrangeras av Länsstyrelsen i Värmland (länsveterinären) och representant från Livsmedelsverket samt smittskyddsläkaren deltar.

Sunne, Torsby och Hagfors kommuner har ett samverkansavtal beträffande utbyte av inspektörstjänster vid till exempel jävsituation inom något av miljö- och bygglovsnämndens kontrollområden, däribland livsmedelskontrollen. Avtalet gäller tills vidare. Inför 2025 ingick Sunne kommun ett avtal med kommuner inom Värmlands och Örebro län gällande samverkan inom bland annat livsmedelsområdet. Avtalet gäller fortsatt under 2026.

Sunne kommun är även med i Miljösamverkan Värmland och Örebro län där frågor inom livsmedelskontrollen tas upp för att likrikta livsmedelskontrollerna inom länen.

Kontakt tas med Livsmedelsverket och Länsstyrelsen i enskilda ärenden vid behov. Samkontroller och dialog med andra myndigheter görs för att stärka kontrollen, som t.ex. bättre kunskap om primärproducenter som leverantörer till livsmedelsanläggningar, samkontroll av dricksvattenanläggningar i/med andra kommuner m.fl.

I övrigt sker kommunikation med andra behöriga myndigheter när så behövs, t.ex. Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI).

Om miljö- och byggenheten i Sunne kommun får in en anmälan/ansökan och den berör flera interna och externa kontrollmyndigheter kontaktas berörd kontrollmyndighet för samordning.

5.2 Samordning inom behöriga myndigheter

Inom miljö- och byggenheten sker samordning av livsmedelskontrollen genom:

- skriftliga rutiner för olika arbetsmoment t.ex. inspektion, registrering av livsmedelsanläggning.
- tid för diskussioner kring bedömningar och samsyn på veckomöten
- saminspektioner med alkoholhandläggare, miljö- och hälsoskyddsinspektörer och bygglovshandläggare.

6. Befogenheter och resurser för kontrollen

6.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Sunne kommuns befogenheter och uppgifter i livsmedelskedjan regleras av Livsmedelslagen (2006:804) och livsmedelsförordningen (2006:813) samt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Enligt 20 § Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten och där göra undersökningar och ta prover.

Enligt 22-24 § Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten möjlighet att meddela föreläggande och förbud samt omhänderta vara vid bristande efterlevnad.

Enligt 23a § i Livsmedelslagen får kontrollmyndigheten göra inköp under dold identitet.

Enligt 25 § Livsmedelslagen får kontrollmyndigheten omedelbart vidta de åtgärder som krävs för att spåra smitta och undanröja risken för smittspridning efter underrättelse från smittskyddsläkare.

6.2 Resursbehov, tillgänglig personal och utrustning

Antalet livsmedelsanläggningar och deras sammanlagda kontrolltid ligger främst till grund för vilka personella resurser som krävs för livsmedelskontrollen. Antal och typ av anläggningar kan variera mellan olika år, vilket gör att behovet av personal också kan variera. En behovsutredning ska därför göras årligen i samband med upprättande av årets kontrollplan. Den totala summan kontrolltid för anläggningarna under kommande år summeras då med övrig tid, såsom registrering, riskklassning och kontroll av nya anläggningar, klagomål, uppföljande kontroll som inte var planerad etc, utifrån historisk erfarenhet. *Se bilaga 1 behovsutredning 2026–2028*

En miljö- och hälsoskyddsinspektör kommer att arbeta med livsmedelskontrollen fördelat på livsmedel- och dricksvattenområde på totalt 1,54 årsarbetskrafter. Sunne kommun har även tillgång till tillsyn under 2026 genom samverkansavtal.

Det bedöms finnas tillräcklig tillgång till utrustning och utrymmen som krävs för förvaring av livsmedelsprover, skyddsutrustning (arbetskläder samt skyddskläder av engångsmaterial) och termometer. Ett problemområde är tillgång till lagringsutrymme av kyl/frys/torrvaror som uppstår vid t.ex. ett omhändertagande. Detta bedöms dock som litet p.g.a. livsmedelsanläggningarnas storlek och karaktär. Miljö- och byggenheten har för närvarande inga ordnade utrymmen för det eventuella behovet.

6.3 Konsekvenser vid bristande resurser

Ökade krav från statliga myndigheter och lagstiftningsförändringar innebär ett behov av ökade resurser för att kunna säkerställa god kompetens inom nya områden, tillgänglighet, service och rådgivning. För att klara kärnverksamheten utifrån befintliga resurser behöver prioritering göras. Konsekvenser av dessa prioriteringar kan leda till sämre livsmedelskontroll samt att handläggningstiden ökar. Tiden för rådgivning, service och stöd till verksamheter och allmänhet riskerar att bli mindre. Detta kan i sin tur leda till ett minskat NKI-resultat och att målet för verksamheten i enlighet med verksamhetsplanen inte uppnås gällande NKI.

6.4 Finansiering av kontrollen

Miljö- och bygglovsnämndens offentliga livsmedelskontroll finansieras med avgifter. Efter utförd planerad kontroll faktureras kontrollavgiften till verksamhetsutövaren för att finansiera kontrollen. Avgiftens storlek baseras på kontrollbehov som baseras på anläggningens risk- och erfarenhetsklassning, kontrollfrekvens och fastställd timtaxa samt eventuellt kontrolltidstillägg och uppföljningar.

- Taxa för Sunne kommuns offentliga kontroll av livsmedel, antagen KF § 168/2023-12-18 med årlig indexjustering.
- Förordning (EG) nr 2017/625 om ”Offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnad av foder och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelser om djurhälsa och djurskydd”.
- Förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

Finansiering av livsmedelskontrollen sker genom efterhandsdebitering. Debitering ska ske efter utförd planerad livsmedelskontroll. Kontroller i samband med bristande efterlevnad, t.ex. uppföljande kontroller i samband med klagomål, finansieras med timavgifter, så kallad uppföljande kontroll som inte var planerad. Kontroll av marknader och ambulerande verksamheter är händelsestyrd och finansieras av skattemedel.

Timavgiften för år 2026 är 1 318 kr för normal offentlig kontroll, uppföljande kontroll som inte var planerad samt utredning av klagomål. Avgift för registrering av en livsmedelsanläggning är 1 318 kr. Avgiften kan årligen revideras av miljö- och bygglovsnämnden med PKV-index. För att säkerställa att ökade kostnader överensstämmer med en eventuell höjning genom PKV-index ska miljö- och byggenheten årligen använda sig av SKR:s beräkningsunderlag för att

beräkna kostnaderna för livsmedelskontrollen inför nästkommande år, så att en eventuell höjning genom PKV-index motsvarar kontrollmyndighetens eventuellt ökade kostnader.

6.5 Kompetenskrav och utbildning

Personal som arbetar inom livsmedelsområdet ska ha tillräckliga kunskaper inom sitt arbetsområde. I samband med länsträffar sker kompetensutveckling i form av kortare föredrag från Livsmedelsverket och andra sakkunniga. Att aktivt delta i olika kontrollprojekt är en möjlighet att kompetensutveckla myndighetens personal inom lagstiftningsområden, provtagningsmetodik och kontrollmetodik generellt. En personlig kompetensutvecklingsplan tas fram för varje inspektör i samband med årligt medarbetarsamtal, vid behov revideras den löpande under året. Utbildningsbehovet dokumenteras i de individuella kompetensutvecklingsplanerna i enlighet med artikel 5. Förordning (EU) 2017/625.

7. Organisation och utförande av kontrollen

7.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt

Enligt förordning (EG) nr 2017/625 om offentlig kontroll finns krav på att kontrollmyndigheten ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som är föremål för kontroll. Miljö- och bygglovsnämnden ansvarar för livsmedelskontroll på samtliga registrerade anläggningar inom kommunen. Det finns några tillverkare i form av bryggerier, spannmålskvarnar, grossist och bagerier. Kontaktmaterialstillverkare och tryckerier av livsmedelsförpackningar finns. Övervägande del av kommunens kontrollansvar finns i sista led såsom kommunala kök, pizzerior, livsmedelsbutiker, restauranger och cateringverksamheter och caféer.

Kommunalt dricksvatten produceras i ett större kommunalt vattenverk samt sju mindre. Cirka tio privata dricksvattenverk försörjer kommersiella, offentliga eller livsmedelsverksamheter. Anläggningar i Sunne kommun finns registrerade i miljö- och byggenhetens ärendehanteringssystem Ecos2, där samtlig information om respektive verksamhet löpande registreras. Totalt registreras ungefär tjugo nya verksamheter per år, och ungefär tjugo avregistreras.

Anmälan om registrering görs via Sunne kommuns e-tjänst men kan även lämnas in på pappersblankett eller via muntlig eller skriftlig kontakt med miljö- och byggenheten. När anmälan kommit in gör miljö- och byggenheten en bedömning om verksamheten omfattas av krav på registrering. Därefter förs verksamheten in i registret. Riskklassning görs i allmänhet efter att underlag för riskklassning har lämnats in, men i vissa fall först efter första kontrollbesöket. Avgiften för kontrollen debiteras i efterhand.

Ibland får miljö- och byggenheten kännedom om verksamheter som bedrivs och som omfattas av krav på registrering men inte är registrerade. Det kan vara i samband med kontrollbesök av befintliga livsmedelslokaler där ett ägarbyte ägt rum eller att en ny verksamhet påbörjats utan

anmälan till myndigheten. I dessa fall ska miljö- och bygglovsnämnden besluta om en sanktionsavgift.

Register och information om olika livsmedelsanläggningar hålls aktuellt genom kontroll på anläggningarna eller vid annan kontakt med verksamheterna. Nya anläggningar är skyldiga att anmäla sin verksamhet (enligt EG förordning 852/2004, art.6). Miljö- och byggenheten ska informeras när en verksamhet upphör. I de fall en verksamhet upphört avslutas alla ärenden som är knutna till anläggningen.

7.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Livsmedelskontrollen ska vara riskbaserad och genomföras regelbundet och med lämplig frekvens (förordning (EU) 2017/625, artikel 9). I Sverige jämställs följande produkter med livsmedel; dricksvatten, snus, tuggtobak vilket ska kontrolleras regelbundet och i alla led i verksamheten (3 c §, LIVSFS 2005:21). I föreskrifterna (LIVSFS 2023:2) om kontrollfrekvens för riskbaserad offentlig kontroll ska kontrollmyndigheterna fastställa kontrollfrekvenser för den regelbundna riskbaserade offentliga kontrollen utifrån samma grundprinciper som finns i modellen för fastställande av kontrollfrekvens för regelbunden riskbaserad offentlig kontroll.

Krav som ska kontrolleras under femårsperioden: Inför varje kalenderår görs en detaljerad plan för alla planerade kontroller som ska göras under året. I planen framgår vilka anläggningar som ska kontrolleras, när under året kontrollerna ska göras och vilka krav som verksamheterna ska kontrolleras mot. Majoriteten av kontrollerna utförs som löpande kontroller där man tittar på hygien och allmän livsmedelsinformation. Kontroll sker genom inspektion, revision och/eller provtagning.

Livsmedelsverket har tagit fram riktvärden för hur lång tid en livsmedelskontroll beräknas att ta, under förutsättning att inget är avvikande. Ett kontrollbesök tar mellan 3 - 5 timmar. Alla anläggningar får inte besök varje år. Kontrollen planeras utifrån den riskklassning anläggning har tilldelats. Målsättningen är att alla verksamheter får minst ett besök inom fem år.

7.2.1

Tilldelad riskklassning per år	Kontrollfrekvens per år	Kontrollfrekvens under 5 år
SL (Sista led) 1-8	0,2-5	1-25
TL (Tidigare led) 1-9	0,4-8	2-40
DV (Dricksvattenanläggning)1-7	0,4-5	2-25
HK (Huvudkontor)	0,2-5	1-25

KM (Kontaktmaterialsverksamhet)1-5   0,2-1   5

Tabell 1. Riskklasser och kontrollfrekvens – per år samt under 5 år

Om det visar sig att en anläggning tilldelats en kontrolltid som är uppriktigt oriktig i förhållande till anläggningens kontrollbehov kan kontrolltiden justeras så att den bättre stämmer överens med behovet av kontroll.

7.2.2 Planerad kontroll

Antal anläggningar som finns registrerade i början av år 2026	Plan för 2026 kontroller i frekvens	Plan för 2027 kontroller i frekvens	Plan för 2028 kontroller i frekvens
Livsmedelsverksamheter totalt in i 2026 – 161st	I totalt 87+5* verksamheter	I totalt 109 verksamheter	I totalt 100 verksamheter
Sista led 6 2 verksamheter	6	6	6
Sista led 5 3 verksamheter	6	6	6
Sista led 4 33 verksamheter	33	33	33
Sista led 3 24 verksamheter	24	23	22
Sista led 2 36 verksamheter	5	14	17
Sista led 1 26 verksamheter	4	10	6
Totalt 124 SL registrerade in i 2026			
Totalt antal Planerade kontroll sista led SL	78	91	85
Tidigare led 2 1 verksamheter	1	1	1
Tidigare led 1 8 verksamheter	1	3	5

Totalt 9 TL registrerade in i 2026			
Totalt antal Planerad kontroll tidigare led TL	2	4	6
Dricksvattenanläggning 4 1 anläggning	2	2	2
Dricksvattenanläggning 3 0 anläggningar	0	0	0
Dricksvattenanläggning 2 2 anläggningar	2	0	0
Dricksvattenanläggning 1 18 anläggningar	1	11	4
Totalt 21 DV registrerade in i 2026			
Totalt antal Planerade kontroll dricksvattenanläggning DV	5	13	6
Huvudkontor 2 1 verksamhet	1	+0	0
Totalt 1 HK registrerade in i 2025 2026			
Planerad kontroll huvudkontor HK	0-1	0	+0
Kontaktmaterialsverksamhet 4 1 verksamhet	1*	1	1
Kontaktmaterialsverksamhet 3 1 verksamhet	1*	0	0
Kontaktmaterialsverksamhet 2 2 verksamheter	2*	0	0
Totalt 4 KM registrerade in i 2026			
Totalt antal Planerad kontroll Kontaktmaterialsverksamhet	4*	1	1
Totalt årlig kontrollfrekvens för Planerad livsmedelskontroll (SL,TL,DV,HK,KM)			
	90 (+5*)	109	100

Tabell 2. Planerad kontroll för livsmedelskontroll, Sunne kommun

Arbete som är planerad kontroll beräknas år 2026 till ~~285~~ 290+ 15* timmar. Arbete som inte är kontroll men ändå är arbetsuppgifter för kontrollmyndigheten beräknas i behovsutredningen för livsmedelskontrollen år 2026 till 1608 (inkl 290 timmar kontrolltid) timmar. Arbetsuppgifter som inte är kopplade till kontrollen 568 timmar samt övrig tid 135 timmar. Totalt landar 2026 års behovsuträkning på 2311 timmar. Se bilaga 1. **Kontroller/tid som inte blev utförda under 2025.*

7.3 Rutiner för utförande av kontroll

7.3.1 Kontroll av nyregistrerade anläggningar

I Sunne kommun registreras årligen ca tjugo nya verksamheter. Det är både helt nya verksamheter och ägarbyten i befintliga livsmedelslokaler. Första kontroll av nyregistrerad verksamhet sker inom två månader.

Kontrollerna ska fokusera på lokalerna och dess infrastruktur, skadedjur och avfall, samt på företagarens kunskap och rutiner inom de viktigaste relevanta kraven för respektive verksamhet. Kontrollerna görs i första hand som föranmälda revisioner.

Avseende lokalerna och dess infrastruktur kontrolleras följande:

- Att utrymmenas planering, utformning, konstruktion, placering och storlek är lätta att hålla rena och underhålla.
- Att lokalen är lämpad för den verksamhet som ska bedrivas; flöden, utrymmen, transportfordon, toaletter, förrum, ventilation etc.
- Utrustningen ska vara lämplig för den verksamhet som ska bedrivas; nedkylning, kylförvaring, monteringsplats etc.

Avseende avfall kontrolleras följande:

- Att det finns möjlighet att hantera avfallet på ett hygieniskt sätt.
- Att det finns lämpliga behållare för avfallet som går att hålla rena och, när det behövs, stängda.
- Att det finns plats för lämplig förvaring av avfallet i väntan på sophämtning, gäller även utsorterat matavfall.
- Att det finns plats för förvaring av returflaskor, -burkar och -backar.

Avseende skadedjur kontrolleras följande:

- Att lokalen är utformad så att skadedjur inte kan komma in i lokalen.
- Att företaget har rutiner för att se till att skadedjur inte tar sig in i lokalen, insektsnät, öppna dörrar etc.
- Att det råder god ordning i lokalen så att eventuella skadedjur kan upptäckas i tid.
- Att företaget har en beredskap för åtgärder vid eventuell upptäckt av skadedjur.

För att säkerställa att Sunne kommun är uppdaterade och strävar efter att utföra en likvärdig kontroll inom landet används checklistor för tillsynen. Dessa hämtas från Livstecknet och

anpassas till kommunen. Det frasdokument som Livsmedelsverket vill ska användas vid rapportskrivande uppdateras årligen.

7.3.2 Uppföljande kontroll vid konstaterade avvikelser

En gradering av avvikelser tillämpas. Vissa avvikelser kan följas upp vid nästa planerade kontroll medan det för andra krävs en extra kontroll utöver ordinarie planering. I första hand beror det på avvikelstens allvarlighetsgrad och hur långt fram i tiden nästa planerade kontroll ligger.

De graderingar som används är:

- med avvikelse (följs upp vid planerad kontroll) och
- uppföljande kontroll som inte var planerad krävs.

Om en avvikelse som fått omdömet med avvikelse ligger kvar vid nästa planerade kontroll och upprepas blir verksamhetsutövaren förelagd att vidta åtgärder.

Ärenden ska inte avslutas om den senaste kontrollen har omdömet uppföljande kontroll som inte var planerad, utan ärendet ska då följas upp till dess att det kan konstateras att avvikelsen eller avvikelserna är åtgärdade. När den extra uppföljande kontrollen görs beror på allvarlighetsgraden, oftast inom några veckor. Normalt ska det inte dröja mer än tre månader. Ibland behöver sanktioner i form av till exempel föreläggande eller förbud användas för att se till att avvikelserna blir åtgärdade.

7.3.3 Kontroll och utredning i samband med misstanke om avvikelser

Förutom klagomål från allmänheten och misstänkta matförgiftningar inkommer även information om misstänkta avvikelser från företagen och livsmedelsverksamheterna själva, från andra myndigheter och internt. En särskild typ av ärenden är så kallade RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed), ett system för information om icke säkra livsmedel som sålts inom EU. När en eventuell avvikelse kommer till myndighetens kännedom startas en utredning enligt de kriterier som finns beskrivna i kommunens rutiner för t ex misstänkta matförgiftningar.

Ärenden som inte utreds omedelbart kan utredas i samband med nästa ordinarie kontroll, i samband med en utredning som redan pågår, eller så kan bedömningen göras att ingen utredning ska göras. Syftet med utredningarna är att kontrollera om det finns avvikelser hos livsmedelsföretagen och i så fall se till att dessa åtgärdas. Särskilt viktigt är det i de fall avvikelserna är av sådan art att det finns risk för sjukdom hos konsumenterna. Även den typen av avvikelser som kan klassas som matfusk, där företagarna medvetet bryter mot reglerna för ekonomisk vinning, är prioriterade att utreda så att de åtgärdas.

För misstänkta matförgiftningar är det viktigt att hitta vilket livsmedel, vilket verksamt ämne och vilka brister som orsakat utbrottet samt var i livsmedelskedjan som maten blivit dålig. Resultatet ska dokumenteras på ett enhetligt sätt.

7.3.4 Rutiner för utförande av kontroll

Till stöd för livsmedelskontrollen används i huvudsak Livsmedelsverkets webbaserade kunskapsbank Kontrollwiki samt branschriktlinjer utarbetade av branschen. Miljö- och byggenheten har även arbetat fram egna, skriftliga rutiner för bland annat kontrollmetoderna inspektion och revision. En sammanställning finns över samtliga framtagna rutiner och en översyn och uppdatering av rutinerna görs årligen.

7.4 Provtagning och analys

Offentlig provtagning sker enligt specifika mål för varje år i läns-/riksprojektform, vid misstanke om matförgiftning och i samband med inspektion, om det bedöms som relevant. Provtagning sker enligt anvisningar i Livsmedelsverkets Kontrollwiki gällande området provtagning.

Sunne kommun har avtal med det ackrediterade laboratoriet SGS som anlitas för samtliga analyser. Uppföljning av laboratoriets ackrediteringar sker i samband med upphandling av laboratorietjänster. Ny upphandling är gjord under hösten 2025, befintligt avtal löper på tom 2026. Deras anvisningar för provtagning följs liksom Livsmedelsverkets under Kontrollwiki. Laboratoriet kontaktas för råd om hur provtagning ska utföras om så behövs. Proverna transporteras till Karlstad samma dag i kylväska med laboratoriets transportlösning enligt gällande avtal, även hämtning och transport vid akuta fall ingår i avtalet. Vid behov finns kyl- och frysmöjligheter för kortare förvaring av prover. Analysrapporterna från det anlitate laboratoriet skickas elektroniskt till miljö- och byggenheten. Utskrivna analysrapporter förvaras i pappersformat i arkivet i respektive anläggningens mapp.

7.5 Rapportering av kontrollresultat

Efter utförd kontroll kommuniceras alltid kontrollresultatet till verksamhetsutövaren i form av en kontrollrapport. Kontrollrapport med eventuellt tillhörande kopia av analysrapport från provtagning skickas alltid till verksamhetsutövaren.

Miljö- och byggenheten rapporterar årligen, senast den 31 januari, till Livsmedelsverket resultatet från den offentliga kontrollen föregående år enligt de krav som ställs LIVSFS 2009:13 och i (EG) nr 2017/625 om offentlig kontroll av livsmedel.

7.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framför allt av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär det att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och sekretessbelagda handlingar.

En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, dvs inte offentliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon begär ut en handling.

8. Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Om en verksamhet inte uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen kommuniceras detta med företagets representanter muntligen på plats och skriftligt i en kontrollrapport. Beroende på allvarlighetsgraden och när anläggningen ska ha sin nästa planerade kontroll kan företagarens åtgärder följas upp i en extra, uppföljande kontroll eller vid nästa ordinarie kontroll. I vissa fall vid allvarliga avvikelser fattas beslut om sanktion direkt när avvikelsen har konstaterats. Annars fattas beslut om sanktion ifall avvikelsen inte är åtgärdad vid uppföljningen. Sanktioner som kan bli aktuella är:

- föreläggande att vidta vissa åtgärder
- sanktionsavgift om verksamhet öppnat utan registrering
- förbud att bedriva viss verksamhet, t.ex. nedkylning
- förbud att bedriva livsmedelsverksamhet i anläggningen (stängning)
- förbud mot utsläppande på marknaden av visst livsmedel (saluförbud)
- omhändertagande av livsmedel

Miljö- och bygglovsnämndens juridiska befogenheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad finns bl.a. i förordning (EG) nr 2017/625 och livsmedelslagen (2006:840). Inom livsmedelsområdet finns vägledande texter om åtgärder vid bristande efterlevnad, se kontrollwiki.

Miljö- och hälsoskyddsinspektören och enhetschefen har en långtgående delegation gällande krav på åtgärder som kan ställas vid bristande efterlevnad. Livsmedelslagen föreskriver även att kontrollmyndighet ska verka för att överträdelser av livsmedelslagstiftningen beivras, d.v.s. lämna ärendet till åtal vid bristande efterlevnad.

9. Uppföljning och utvärdering av kontrollen

9.1 Uppföljning

Uppföljning och utvärdering av pågående kontrollarbete och därtill relaterade arbetsuppgifter sker enligt antaget årshjul. Fokus läggs på att kontroll och handläggning utförts enligt kontrollplan.

Uppföljning och utvärdering sker årligen och resultatet redovisas till nämnden.

De erfarenheter som erhållits vid kontroll under året kan prioriteringar göras inför kommande år och kontroll eller arbete som inte utförts kan prioriteras inför kommande år. Orsak till eventuellt utebliven kontroll eller större avvikelser från kontrollplan bör framgå av uppföljningen och utvärderingen.

Utförd kontroll registreras i Ecos2 inom två arbetsdagar och kontrollrapport skickas ut inom två veckor efter utförd kontroll och efter att eventuellt kompletteringsmaterial kommit in.

Inkomna anmälningar om registrering av livsmedelsanläggning handläggs inom 10 arbetsdagar – om mer tid eller kompletterande uppgifter behövs meddelas detta till företagaren snarast.

Genom planering av kontrollens upplägg i början på året säkerställs bland annat;

- att anläggningar i riskklass SL 4-6, DV 4 och KM 5 får kontroll varje år
- att anläggningar som ska ha tre kontroller ska få sin första kontroll senast 30 juni.
- att de objekt som enligt planen ska bli föremål för kontroll under året blir föremål för kontroll under året.

Inkomna anmälningar om misstänkt matförgiftning där en utredning krävs börjar handläggas senast nästkommande vardag efter att anmälan kommit in.

Inkomna klagomål där bedömning görs att utredning inte kan vänta till nästa planerade kontroll börjar handläggas inom en vecka. Bedömningen grundas på klagomålets allvarlighetsgrad och hur långt det är kvar till nästa planerade kontroll.

Alla kontroller med omdömet, uppföljande kontroll som inte var planerad krävs, följs upp till dess att avvikelser åtgärdas.

Rapporteringspunkter med omdömet "med avvikelse" ska följas upp vid planerad kontroll.

9.2 Revision

Miljö- och bygglovsnämndens livsmedelskontroll granskas av Länsstyrelsen i Värmland, enligt artikel 4.6 i förordning (EG) nr 2017/625. Detta skedde i december 2008, mars 2013 samt senast i mars 2018. Normerande kontroll inom dricksvattenområdet skedde senast 2009. Revisionernas oberoende säkerställs enligt beskrivning i del 4, kapitel 4 i avsnitten 4.2 i Nationella planen för kontrollen i livsmedelskedjan.

9.3 Utvärdering

Uppföljning av den offentliga kontrollen kan ske på olika sätt. Miljö- och bygglovsnämnden kan vid sina sammanträden välja ärenden från delegationslistan där handläggaren presenterar hur ärendet har handlagts och vad som lett fram till det fattade delegeringsbeslutet.

Utvärdering av genomförda kontrollaktiviteter sker årligen mot kontrollplanen för gällande period.

Sunne kommun deltar i Sveriges kommuner och regioners undersökning Insikt, som fokuserar på kommunernas myndighetsutövning varav livsmedelskontrollen är ett område.

9.4 Beredskap

I Sunne kommun finns:

- En informations- och ledningsplan som gäller vid extra ordinär händelse eller allvarlig störning.
- VA/Renhållning har i 'Egenkontrollprogram för kommunalt dricksvatten' rutiner för konsumentklagomål, och vad som gäller vid 'otjänligt' vatten samt brist på vatten.
- Plan för nödvattenförsörjning som håller på att utarbetas av enheten för VA/renhållning.
- Rutin för 'Misstänkt matförgiftning livsmedel' finns utarbetad på miljö-och byggenheten.
- "Handlingsplan vid akuta händelser avseende livsmedel och dricksvatten" antagen av miljö- och bygglovsnämnden 2019-05-13 § 53.

Under 2026 kommer en beredskapsplan för livsmedelskontrollen gällande livsmedel och dricksvatten att tas fram.

För inkommande RASFF har miljö- och bygglovsnämnden följande beredskap: RASFF inkommer till myndighetens brevlåda där personal på miljö- och byggenheten har daglig bevakning på inkommen post. Samtliga personer på enheten har tillgång till myndighetsbrevlådan. Tjänstepersoner (tre miljö- och hälsoskyddsinspektörer samt enhetschef) har tillgång till iRASFF-systemet och kan både ta emot, handlägga och åiterrapportera till livsmedelsverket. Under semesterperioder ska minst en av dessa personer vara i tjänst, alternativt nyttjande av samverkans-avtal.